

Brussel, 13 juni 2018

Advies 2018/10

Uitgebracht op vraag van de minister van Zelfstandigen

Artikel 110, §1 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen

Uitbouw van een register van werkende vennoten

Aan het Comité wordt voor advies een wetsontwerp voorgelegd dat de uitbouw van een register van werkende vennoten moet mogelijk maken. Dit register zal ingezet worden in de strijd tegen sociale fraude en is in de eerste plaats bedoeld voor de opsporing van sociaal misbruik via frauduleuze vennootschapsconstructies.

Met het oog op de uitbouw van het register zullen vennootschappen vanaf 1 januari 2019 verplicht zijn om, via de online toepassing 'MyEnterprise', exacte informatie over hun werkende venno(o)t(en) over te maken aan de Kruispuntbank van Ondernemingen en om deze informatie actueel te houden. Het wetsontwerp voorziet dat het RSVZ een vennootschap een administratieve geldboete kan opleggen indien deze de registratieverplichting niet of niet correct uitvoert binnen de vooropgestelde termijnen. Er is een ruime overgangperiode voorzien, zowel voor wat betreft de registratieverplichting als inzake het opleggen van administratieve geldboetes.

Het Comité neemt kennis van het wetsontwerp dat voor advies wordt voorgelegd. Het stelt met tevredenheid vast dat

- met dit initiatief wordt tegemoetgekomen aan een eerdere vraag van het Comité om een instrument te ontwikkelen dat toelaat om i) per onderneming het aantal werkende vennoten in kaart te brengen en ii) een zicht te krijgen op het start- en eindmoment van de activiteit als werkend vennoot;
- overeenkomstig het vroegere advies van het Comité - i) de verplichting tot registratie niet aan de werkende vennoten maar aan de vennootschap wordt opgelegd en ii) de registratie via My Enterprise ervoor zorgt dat de aangifte kosteloos en laagdrempelig kan verlopen.

Het Comité brengt echter in herinnering dat het van mening is dat de nieuwe registratieplicht in overeenstemming moet zijn met het algemene streven naar administratieve vereenvoudiging en met het 'only once'-principe. Het Comité vraagt in dit verband dat de nodige initiatieven zouden worden genomen (zowel van juridische als van informatica-technische aard) om een (automatische) informatiedoorstroming tussen de sociale verzekeringsfondsen en de KBO tot stand te brengen zodat een fonds dat over de gevraagde registratiegegevens beschikt, de mogelijkheid heeft om deze rechtstreeks aan te leveren aan de KBO.

Het Comité wijst er verder op dat het van essentieel belang is dat de invoering van de nieuwe registratieverplichting voor vennootschappen wordt voorafgegaan door een uitgebreide informatiecampagne en dat hiervoor de nodige stappen worden ondernomen en de nodige middelen worden vrijgemaakt.

Het Comité dringt er tot slot op aan dat de vennootschappen die geen of een onvolledige registratie doen in de eerste plaats informatief (eerder dan repressief) worden benaderd door de diensten van het RSVZ. De doelstelling van het systeem moet zijn om werkelijke frauduleuze constructies op te sporen. De mogelijkheid om administratieve geldboetes wegens geen of onvolledige registratie op te leggen, moet in de eerste plaats aangewend worden om vennootschappen die hardnekkig weigeren te registreren, te sanctioneren. De voorafgaande procedure van contactname en verwittigingen moet er echter toe leiden dat vennootschappen te goeder trouw uiteindelijk hun verplichtingen vervullen en dus niet gesanctioneerd worden.

1 Context

Het sociaal misbruik via frauduleuze vennootschapsconstructies vormt een belangrijk aandachtspunt in de strijd van de federale regering tegen de sociale fraude en de sociale dumping. In zijn advies 2016/11 'Opsporing van sociaal misbruik via frauduleuze vennootschapsconstructies' betreurde het Comité het ontbreken van een databank met de noodzakelijke gegevens om frauduleuze vennootschapsconstructies op een efficiënte en gerichte wijze te detecteren. Om deze leemte op te vullen stelde het Comité voor om een instrument te ontwikkelen dat gegevens samenbrengt afkomstig uit:

- het "register van uiteindelijke begunstigden"¹ en,
- een register van werkende vennoten waarin de identiteit van de werkende vennoot en de begin- en einddata van zijn activiteit binnen de onderneming zijn opgenomen.

De ontwerptekst die voor advies aan het Comité wordt voorgelegd, beoogt de invoering van dit tweede register².

2 Voorstel

2.1 Uitbouw van een register van werkende vennoten

De ontwerptekst bepaalt dat vennootschappen³ in de toekomst verplicht zijn om, via elektronische weg, exacte informatie over hun werkende venno(o)t(en) over te maken aan de Kruispuntbank van Ondernemingen en om deze informatie actueel te houden.

¹ In het kader van de vierde anti-witwasrichtlijn worden de Europese lidstaten verplicht om uiterlijk tegen midden 2017 een soort van centraal register aan te leggen, het zogenaamde UBO register (Ultimate Beneficial Owners), waarin voor vennootschappen en andere juridische entiteiten (bv. trusts) die binnen grondgebied zijn opgericht, gegevens worden bijgehouden omtrent de personen die de uiteindelijke begunstigde zijn (ultimate beneficial owner). Gegevens zullen worden vermeld omtrent juridische entiteiten maar ook over de achterliggende natuurlijke personen.

² Het dient opgemerkt dat het in de praktijk niet gaat om een volledig nieuwe, op zichzelf staande databank maar om een uitbreiding van de gegevens die vandaag reeds worden opgenomen in de Kruispuntbank van Ondernemingen. Het geheel van deze nieuwe informatie zal voor controledoelinden kunnen aangewend worden door de bevoegde inspectiediensten.

³ onderworpen aan de Belgische vennootschapsbelasting of de belasting der niet-inwoners

De gegevens die zullen moeten worden verstrekt zijn i) de identificatiegegevens (naam, voornaam en het rijksregister of bis-nummer) van de werkende vennoot en ii) de begin- en einddatum van zijn activiteit als werkende vennoot binnen de vennootschap.

De vennootschappen zullen de vereiste gegevens moeten meedelen vooraleer de werkende vennoot zijn activiteit als werkend vennoot in de vennootschap aanvangt en, wat de einddatum van de activiteit betreft, uiterlijk binnen 15 dagen na het einde ervan.

2.2 Definitie werkend vennoot

Wordt in het kader van deze registratieplicht beschouwd als werkende vennoot, de persoon die:

- minstens één aandeel bezit in een vennootschap die onderworpen is aan de Belgische vennootschapsbelasting of belasting der niet-inwoners,
- persoonlijk een werkelijke activiteit uitoefent binnen die vennootschap,
- voor deze activiteit niet aangegeven wordt in het stelsel van de loontrekkenden op het moment van de uitoefening ervan.

Deze definitie gaat dus verder dan het gebruikelijke toepassingsgebied van de werkende vennoot in het kader van de onderwerping aan het sociaal statuut der zelfstandigen.

2.3 Administratieve geldboete

In geval de registratieverplichting niet of niet correct werd uitgevoerd binnen de vooropgestelde termijnen, voorziet het wetsontwerp een administratieve geldboete ten belope van 200 tot 1.000 euro ten laste van de vennootschap en op te leggen door het RSVZ. Elke bestuurder of zaakvoerder van de vennootschap zal hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld voor de betaling ervan.

Het RSVZ heeft, zoals voor de andere administratieve geldboetes voorzien door het koninklijk besluit nr. 38, de keuzemogelijkheid om de vennootschap al dan niet te vervolgen in geval van een inbreuk. Indien de instelling bijvoorbeeld vaststelt dat de inbreuk voortvloeit uit een eenvoudige vergissing of een eenvoudige vergetelheid, kan het beslissen om geen procedure op te starten en om over te gaan tot klassering zonder gevolg. Bovendien zal het RSVZ voor wat betreft de vaststelling van het boetebedrag rekening houden met eventuele elementen van verzachtende of verzwarende aard^{4 5}.

De kennisgeving van de mogelijkheid tot het opleggen van een administratieve geldboete dient te gebeuren uiterlijk de laatste dag van de vierde maand die volgt op de kennisname van de inbreuk door het RSVZ. Deze termijn is ingegeven door de wil om voorafgaand aan de

---

⁴ Bijvoorbeeld het éénmalig karakter van de inbreuk, het al dan niet bestaan vroegere inbreuken begaan door de vennootschap voor andere werkend vennoten, of de dader van de inbreuk te goeder trouw is dan wel frauduleuze intenties had.

⁵ Het is op die manier mogelijk dat voor eenzelfde nalatigheid inzake het registreren van een werkend vennoot, er mogelijk een verschillende behandeling zal zijn naargelang er voor de nalatige vennootschap wel of geen sociale fraude wordt vastgesteld.

kennisgeving per aangetekend schrijven, twee gewone herinneringsbrieven te sturen aan de vennootschap die haar werkende vennoten nog niet heeft geregistreerd. De bedoeling hiervan is om de vennootschappen te sensibiliseren omtrent de nieuwe registratieverplichting en hen de mogelijkheid te geven om zich binnen een bepaalde termijn in regel te stellen, vooraleer er een geldboete wordt opgelegd.

Het fonds dat verantwoordelijk is voor de invordering van de administratieve geldboete is het fonds waarbij de vennootschap is aangesloten op het ogenblik waarop de beslissing tot het opleggen van de geldboete is betekend. Indien de vennootschap nog niet aangesloten is op het moment van deze kennisgeving, zal het fonds waarbij de werkende vennoot aangesloten is, de geldboete invorderen. Als de werkende vennoot niet of niet meer aangesloten is op dat moment, dan zal het bevoegde fonds datgene zijn waar één van de hoofdelijk aansprakelijke personen is aangesloten.

2.4 Inwerkingtreding en overgangsmaatregel

De verplichting tot registratie van de werkende vennoten treedt in werking op 1 januari 2019.

Er is een overgangsmaatregel voorzien voor de werkende vennoten die op dat moment reeds actief zijn, alsook voor diegenen die gelijktijdig met deze inwerkingtreding hun activiteit aanvatten of binnen de zes daaropvolgende maanden. In die situaties zal de vennootschap verplicht zijn om de vereiste informatie met betrekking tot de werkende vennoten aan de KBO aan te leveren vóór het einde van het semester dat volgt op het semester van de inwerkingtreding van de wet (zijnde 31/12/2019).

Er dient opgemerkt dat de administratieve geldboetes die voorzien zijn bij het niet (correct) naleven van de registratieplicht ten vroegste een jaar na de inwerkingtreding van deze wet kunnen betekend worden.

3 Implementatie van het voorstel

3.1 De registratieplicht in de praktijk

In de praktijk zullen vennootschappen hun nieuwe registratieplicht moeten vervullen via *My Enterprise*. Deze gratis online-toepassing geeft zelfstandigen en vertegenwoordigers van ondernemingen de mogelijkheid om hun bedrijfsgegevens in de Kruispuntbank van Ondernemingen rechtstreeks te raadplegen en sommige van die gegevens te wijzigen. In het kader van de nieuwe registratieplicht worden de toepassingsmogelijkheden van *My Enterprise* uitgebreid zodat vennootschappen hun werkende vennoten op basis van hun rijksregisternummer zullen kunnen registreren in de Kruispuntbank van Ondernemingen⁶.

---

⁶ De gegevens kunnen worden ingevoerd door zowel personen die de bevoegdheid hebben om de vennootschap te vertegenwoordigen als door personen die een volmacht voor 'My Enterprise' ontvangen.

3.2 Implementatiekost voor het RSVZ

Het gebruik van het register van werkende vennoten als instrument voor het opsporen van sociale fraude en het opleggen van een administratieve geldboete impliceert voor het RSVZ:

- het opzetten van processen van datamatching- en datamining;
- technische wijzigingen in bestaande computerprogramma's (voor wat betreft de administratieve geldboete);
- een toename van de werklast van de dienst Eerlijke Concurrentie van het RSVZ. Deze verhoging van de werklast zal gecompenseerd worden door het bijkomende personeel en het bijkomende persbudget dat bekomen wordt in het kader van de federale redesign van de overheidsdiensten en de versterking van de inspectiediensten.

De dienst Eerlijke Concurrentie van het RSVZ raamt de kost van deze ingrepen als volgt :

Tabel 1. Eenmalige opstartkosten

Informatica : opzetten infrastructuur	860.250 EUR
Totaal	860.250 EUR

Bron : Dienst ECL, RSVZ

Tabel 2. Recurrente kosten op jaarbasis, op kruissnelheid

Informatica : onderhoud van de infrastructuur	172.050 EUR
Communicatie met de vennootschap ⁷	41.700 EUR
Totaal	213.750 EUR

Bron : Dienst ECL, RSVZ

Tabel 3. Geraamde kostprijs 2019 – 2021 (bedragen aan het huidige indexcijfer)

	2019	2020	2021
Informatica	860.250 EUR	172.050 EUR	172.050 EUR
Communicatie met de vennootschap	-	41.700 EUR	41.700 EUR
Totaal	860.250 EUR	213.750 EUR	213.750 EUR

Bron : Dienst ECL, RSVZ

Deze berekening houdt geen rekening met⁸ :

De kosten voor een informatiecampagne om de vennootschappen te informeren over de nieuwe verplichting (deze campagne is essentieel opdat het instrument zo snel mogelijk doeltreffend zou zijn);

Het moet gaan om natuurlijke personen aan wie de beheerders/bestuurders van de vennootschap een mandaat verlenen om gegevens in de KBO in te voeren, aan te passen en te schrappen.

⁷ Bij deze raming is rekening gehouden met het feit dat de dienst Administratieve geldboeten herinneringsbrieven, kennisgevingen van mogelijke boeten en kennisgevingen van beslissingen inzake boetes moet verzenden.

⁸ Zie verder

De mogelijkheid voor de sociale verzekeringsfondsen om rechtstreeks gegevens in te brengen in de KBO.

3.3 Impact van de maatregel op het sociaal statuut van de zelfstandigen

De dienst voor eerlijke concurrentie van RSVZ heeft ook een schatting gemaakt van het effect van de maatregel op de inkomsten uit het sociaal statuut. Het doel van het opzetten van een register van actieve partners is de opsporing van frauduleuze bedrijfsstructuren te verbeteren. De administratieve geldboete moet ontradend werken en moet de onderneming ertoe aanzetten haar werkende vennoten in het register op te nemen.

Tabel 4. Impact van de maatregel op het sociaal statuut

Opsporing niet-aangeslotenen - minimumbijdrage ⁹	555.568 EUR
Opsporing niet aangeslotenen – bijdrage primo starters ¹⁰	215.172 EUR
Effectieve geldboeten ¹¹	150.000 EUR
Totaal	920.740 EUR

Bron : Dienst ECL, RSVZ

Tabel 5. Rendement buiten het sociaal statuut

Opsporing schijnzelfstandigen ¹²	- 555.568 EUR
Opsporing fictieve zelfstandigen ¹³	- 138.892 EUR
Totaal	- 694.460 EUR

Bron : Dienst ECL, RSVZ

Deze raming houdt geen rekening met de terugverdieneffecten op het vlak van sociale uitkeringen: indirect zal dit instrument een betere opsporing van fictieve aansluitingen mogelijk maken. De terugverdieneffecten van een opsporing van fictieve aansluitingen situeren zich op de domeinen van het leefloon, de gezinstoelagen en de gezondheidszorg. Ze zijn echter moeilijk in te schatten.

⁹ de controle op de inschrijving in het register van de werkende vennoten zal tegelijkertijd leiden tot vaststelling van niet-aansluiting bij een SVF van sommige van deze werkende vennoten

¹⁰ Cf. voetnoot 6

¹¹ Er wordt uitgegaan van 750 boetes van gemiddeld 200 €

¹² de controle op de inschrijving in het register van de werkende vennoten zal tegelijkertijd leiden tot de vaststelling van een situatie van schijnzelfstandigheid van sommige van deze personen, en regularisatie bij de RSZ

¹³ de controle op de inschrijving in het register van de werkende vennoten zal tegelijkertijd leiden tot vaststelling van een situatie van fictieve aansluiting van sommige van deze personen, en de schrapping van hun aansluiting bij het SVF, met verlies van hun verblijfsrecht. Men kan uitgaan van 100 gevallen waarvan 50 daadwerkelijk bijdragen betalen.

4 Advies van het Comité

Het Comité neemt kennis van het wetsontwerp dat voor vennootschappen de verplichting invoert om hun werkende vennoten te registreren in de Kruispuntbank van Ondernemingen. Het stelt met tevredenheid vast dat met dit initiatief wordt tegemoetgekomen aan een eerdere vraag van het Comité om een instrument te ontwikkelen dat toelaat om i) per onderneming het aantal werkende vennoten in kaart te brengen en ii) een zicht te krijgen op het start- en eindmoment van de activiteit als werkend vennoot (cf. Advies ABC 2016/11).

Het Comité is verder ook tevreden met de vaststelling dat – overeenkomstig het vroegere advies van het Comité - i) de verplichting tot registratie niet aan de werkende vennoten maar aan de vennootschap wordt opgelegd en ii) de registratie via *My Enterprise* ervoor zorgt dat de aangifte kosteloos en laagdrempelig kan verlopen.

Het Comité brengt echter in herinnering dat het van mening is dat de nieuwe registratieplicht in overeenstemming moet zijn met het algemene streven naar administratieve vereenvoudiging en met het 'only once'-principe. Het wijst er in dit verband op dat de gegevens die in het kader van de nieuwe registratieplicht moeten worden ingebracht in de KBO, veelal gegevens zijn die reeds werden overgemaakt aan een sociaal verzekeringsfonds in het kader van een aansluiting. Met het oog op administratieve eenvoud en de toepassing van het only-once principe, meent het Comité dat het in deze gevallen aangewezen zou zijn om de betreffende informatie vanuit het fonds te laten doorstromen naar de KBO. Het Comité vraagt dan ook dat de nodige initiatieven zouden worden genomen (zowel van juridische als van informatica-technische aard) om dergelijke (automatische) informatiedoorstroming zo snel als mogelijk te realiseren.

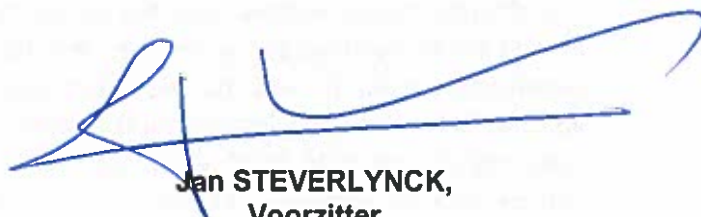
Het Comité brengt verder nog in herinnering dat het ervan uitgaat dat de invoering van de nieuwe registratieverplichting voor vennootschappen wordt voorafgegaan door een uitgebreide informatiecampagne. Voor het Comité is dit van essentieel belang en moeten hiervoor de nodige stappen worden ondernomen en de nodige middelen worden vrijgemaakt.

Het Comité dringt er tot slot op aan dat de vennootschappen die geen of een onvolledige registratie doen in de eerste plaats informatief (eerder dan repressief) worden benaderd door de diensten van het RSVZ. Het gaat immers om een nieuwe verplichting die nog niet is ingeburgerd. Het ontbreken van een (volledige) registratie duidt niet noodzakelijk op sociale fraude, maar kan ook het gevolg zijn van onvoldoende informatie over deze nieuwe verplichting of van een vergetelheid. De doelstelling van het systeem moet zijn om werkelijke frauduleuze constructies op te sporen. De mogelijkheid om administratieve geldboetes wegens geen of onvolledige registratie op te leggen, moet in de eerste plaats aangewend worden om vennootschappen die hardnekkig weigeren te registreren, te sanctioneren. De voorafgaande procedure van contactname en verwittigingen moet er echter toe leiden dat vennootschappen te goeder trouw uiteindelijk hun verplichtingen vervullen en dus niet gesanctioneerd worden.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 13 juni 2018,

**Veerle DE MAESSCHALCK,
Secretaris**

**Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter**